

T-314/01. sz. ügy

**Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging
van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA**

kontra

az Európai Közösségek Bizottsága

„Verseny – Kartellek – Nátrium-glükonát – EK 81. cikk – Bírság – A jogi személyiség nélküli társulás jogsértő magatartásának az anyavállalatnak való betudhatósága – A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése – Védelemhez való jog – Jogi felelősség alól mentesítő iratok – Arányosság elve – Indokolási kötelezettség”

Az Elsőfokú Bíróság ítélete (harmadik tanács), 2006. szeptember 27. . . . . II - 3089

Az ítélet összefoglalása

1. Verseny – Közigazgatási eljárás – A védelemhez való jog tiszteletben tartása (EK 81. cikk, (1) bekezdés; 17. tanácsi rendelet, 19. cikk, (1) bekezdés)

II - 3085

2. *Verseny – Közigazgatási eljárás – A védelemhez való jog tiszteletben tartása (17. tanácsi rendelet)*
3. *Verseny – Közigazgatási eljárás – Iratbetekintés (17. tanácsi rendelet)*
4. *Verseny – Közösségi szabályok – Valamely vállalkozás által elkövetett jogsértés – Az őket összekötő gazdasági és jogi kapcsolatok miatt valamely másik vállalkozásnak való betudás (EK 81. cikk, (1) bekezdés)*

1. A védelemhez való jog tiszteletben tartása minden olyan eljárásban, amely szankció kiszabásához vezethet, a közösségi jog alapelvét képezi, amelyet a közigazgatási eljárás során is biztosítani kell. Ezen elv azt követeli meg, hogy az érintett vállalkozásoknak és vállalkozások társulásainak a közigazgatási eljárástól kezdve lehetőségük legyen kifejteti álláspontjukat a Bizottság által állított tényállás, kifogások és körülmények valóságosságáról és jelentőségéről.

kifejthessék. E feltételek mellett a kifogásközlésre adott válasz kérdéses szakasza, illetve az e válaszhoz csatolt melléklet a jogsértésben részt vevő különböző feleket terhelő bizonyítéknak minősül.

Ezen elvek akkor is alkalmazandók, ha a Bizottság azért támaszkodik a kifogásközlésre adott válasz valamely szakaszára, hogy a jogsértés valamely vállalkozásnak való betudhatóságát bizonyítsa.

Amennyiben a Bizottság e tekintetben az EK 81. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban a jogsértés megállapítása érdekében a kifogásközlésre adott válasz valamely szakaszára, vagy e válaszhoz csatolt mellékletre kíván támaszkodni, az ezen eljárásban érintett más feleknek is lehetőséget kell biztosítani, hogy e bizonyítékkal kapcsolatos álláspontjukat

Az érintett vállalkozásnak kell bizonyítania, hogy a Bizottság által a határozatban elfogadott következtetés más lett volna, ha a dokumentumot – amelyet a vállalkozással nem közöltek, és amelyre a Bizottság a jogsértés megállapítása

során támaszkodott – terhelő bizonyítékként elutasították volna.

(vö. 49–52. pont)

2. Az EK 81. és az EK 82. cikk alkalmazási rendeletei által szabályozott kontradiktórius eljárás során a Bizottság nem határozhat arról egyedül, hogy melyek lehetnek a versenyjogi jogszabályok megsértése miatt indított eljárásban érintett vállalkozások védelmére alkalmas dokumentumok. Különösen a fegyveregyenlőség elvére figyelemmel nem elfogadható, hogy a Bizottság maga határozhasson arról, hogy valamely dokumentumot a felperes fél ellen felhasznál-e, vagy sem, miközben az utóbbinak nem volt betekintése e dokumentumokba, és ezért nem hozhatott megfelelő döntést arról, hogy e dokumentumokat védelme érdekében felhasználja-e, vagy sem.

(vö. 66. pont)

3. Ha a versenyjogi jogszabályok megsértése miatt indított közigazgatási eljárás során bebizonyosodik, hogy a Bizottság nem tájékoztatta az eljárás alá vont vállalkozást olyan iratokról, amelyek mentő bizonyítékokat tartalmazhattak, a védelemhez való jog megsértése csak akkor áll fenn, ha megállapítható, hogy a közigazgatási eljárás eltérő eredménnyel

járhatott volna, amennyiben az érintett vállalkozás ezen eljárás során betekintett volna a kérdéses iratokba. Amennyiben a hivatkozott dokumentumok a Bizottság vizsgálati aktájában szerepelnek, a védelemhez való jog e megsértése független az érintett vállalkozás közigazgatási eljárás során tanúsított magatartásától. Ezzel szemben, amennyiben a felelősség alól mentesítő dokumentumok nem szerepelnek a Bizottság vizsgálati aktájában, a védelemhez való jog megsértése csupán akkor állapítható meg, ha a vállalkozás kifejezett kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz, hogy a közigazgatási eljárás során betekinthesse e dokumentumokba; amennyiben ezt elmulasztotta, e kifogásra a végleges határozat megsemmisítése iránti eljárásban már nem hivatkozhat.

(vö. 67. pont)

4. Valamely vállalkozás versenyellenes magatartása akkor tudható be másik vállalkozásnak, ha a vállalkozás a piacon nem önálló módon határozza meg saját magatartását, hanem lényegében azokat az utasításokat követi, amelyeket a másik vállalkozás szabott meg a számára, tekintettel különösen azon gazdasági és jogi viszonyokra, amelyek e két vállalkozást összekötötték.

Ezzel kapcsolatban a Bizottság nem szorítkozhat annak megállapítására, hogy a vállalkozás meghatározó befolyást „gyakorolhatott” a másik vállalkozásra, anélkül, hogy szükséges lenne annak vizsgálata, hogy e befolyást valóban gyakorolta-e. Éppen ellenkezőleg, főszabály szerint a Bizottság feladata e meghatározó befolyásnak a ténybeli bizonyítékok – többek között különösen az egyik vállalkozás másik vállalkozás feletti irányításának esetleges lehetősége – alapján való bizonyítása.

Mindazonáltal, amikor az anyavállalatnak 100%-os irányítása van a jogsértő leányvállalata fölött, az a megdönthető vélelem áll fenn, amely szerint az említ-

tett anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt leányvállalata magatartására. Ezért az anyavállalatot terheli e vélelem megdöntése olyan bizonyítékok nyújtásával, amelyek alkalmasak a leányvállalat önállóságának alátámasztására.

Ugyanez a helyzet áll fenn, amikor két vállalkozás egy harmadik jogalanyban 50–50%-os részesedéssel rendelkezik, és együttesen és szoros együttműködésben irányítják az utóbbit.

(vö. 135–136., 138. pont)